

תמצית הפרשה

פרשת שופטים

רוב הפרשה עוסקת בענין מנהיגי עם ישראל, והיינו השופטים והנביאים והמלך והכהנים והלויים, ויבוארו הלכותיהם, וחובות העם כלפיהם. וכתב הספורנו (בהמשך הפרשה בתחילת דיני ערי מקלט) אחר שביאר ענין השופטים והמלך והכהנים והנביאים, סיפר המצוות המוטלות על השופטים, והם הבדלת ערי מקלט וגבולות הארץ וחקירת העדים וקבלתם, והמצוות המוטלות על המלכים והם כי תצא למלחמה כי תקרב אל עיר וכי תצור. והמוטל על הכהנים והשופטים יחדיו והם עניני עגלה ערופה.

משפט - צריך למנות דיינים ושוטרים בכל עיר, אסור להם להטות משפט או להכיר פנים או לקחת שוחד, אלא צריך לשפוט משפט צדק.

אסור לטעת אילן או להקים מצבה בהר הבית.

אסור להקריב בעל מום.

עובד ע"ז שהעידו בו ב' עדים חייב סקילה.

אם נחלקו החכמים בדבר מסוים, עליהם לשאול את הסנהדרין או את השופט, והם יכריעו בדבר, ומי שלא ישמע לדבריהם חייב מיתה.

מלך - אם ירצו ישראל מלך יכולים למנות עליהם, המלך יהיה מישראל, אסור למלך להרבות סוסים נשים או כסף וזהב, וצריך לכתוב לו שני ספרי תורה ולקרוא בו כל ימי חייו.

מתנות כהונה - הכהנים אין להם חלק בביזה ונחלה בארץ אלא חלקם מאת ד', ויקבלו מאת העם זרוע לחיים וקיבה של זבח, תרומה וראשית הגז. הכהן יכול לשרת בבית המקדש מתי שירצה, ויטול חלק מלבד בדברים שמתחלקים רק לבני המשמרת. אסור להעביר בנו למולך, לקסום קסמים, מעונן מנחש ומכשף, חובר חבר שואל אוב וידעוני ודורש אל המתים.

נביא - הקב"ה יקים נביא וחובה לשמוע לו, ונביא שקר שלא יתקיימו דבריו חייב מיתה.

ערי מקלט - צריך להבדיל ג' ערים לערי מקלט בארץ ישראל מלבד אלו שבעבר הירדן, ולהכין את הדרך לערי מקלט שהרוצח בשגגה יוכל לברוח שם, וכאשר הקב"ה ירחיב את גבול ישראל כאשר ישמרו מצוותיו, צריך להבדיל ג' ערים נוספות. רוצח במזיד יש להוציאו מהעיר מקלט ולתת אותו ביד גואל הדם.

אסור להשיג גבול נחלת חברו.

עד אחד פסול לעדות. עד זומם נענש כמו שזמם לעשות למי שהעיד עליו.

מלחמה - לפני יציאה למלחמה אומר הכהן לישראל יפחדו כי ד' איתם, ומי שבנה בית ולא חנכו או נטה כרם ולא חללו או ארש אשה ולא לקחה או שמפחד, יחזור לביתו. כשבאים להלחם עם הערים הרחוקות צריך לפתוח בשלום, אבל בערי ז' עממים אסור לחיות כל נשמה. אסור להשחית עץ מאכל במלחמה.

עגלה ערופה - אם נמצא הרג ולא יודעים מי הרגו, זקני העיר הקרובה אל החלל יערפו עגלה בנחל איתן, ויבקשו מד' כפרה.

הפטרה - הקב"ה ינחם את ישראל לאחר הגלות והצרות הגדולות, ולכן אין להם לירא מאיש אלא לבטוח בקב"ה, וירושלים תחזור ללבוש בגדי תפארתה, וישראל יראו עין בעין בשוב ד' ציון.